

verschenen in ABP Wereld, nummer 84, juli 2004

‘Mensen weten vaak niet welke maat ze het beste past’

door: Gabor Mooij

Op 15 maart van dit jaar is de Stichting Pensioen kijker.nl officieel van start gegaan. De stichting wil met de bijbehorende website het pensioenbewustzijn in Nederland vergroten.

Organisaties die Pensioen kijker.nl steunen zijn onder andere het CNV, de Consumentenbond, het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO), de FNV, het Verbond van Verzekeraars en de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen. Voorzitter van de Stichting Pensioen kijker.nl is Elske ter Veld, voormalig staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Goed regelen

Er is de laatste tijd veel beweging in de pensioenwereld. Het kabinet morrelt aan het prepensioen en werkt aan een levensloopregeling. Daarnaast komen er steeds meer pensioenmogelijkheden. Een situatie waarin mensen snel het overzicht verliezen. Dit bleek ook uit een nulmeting voor de Pensioen kijker. In februari 2004 werd het pensioenbewustzijn gemeten van mensen ouder dan zestien jaar. Daaruit bleek dat slechts twaalfeneenhalve procent wist van welk bedrag ze op hun oude dag moeten rondkomen. Ter Veld grappend: “Ons succes is dus verzekerd, want we hoeven niet veel te doen om het pensioenbewustzijn van de mensen te vergroten.” Serieuzer: “Vanuit de huidige positie is het vrij gemakkelijk te bereiken dat mensen meer gaan nadenken over hun pensioen. Ik zou liever nog een stap verder gaan. Namelijk ervoor zorgen dat mensen niet alleen over hun pensioen gaan nadenken, maar het ook goed regelen.”

Zelden 70%

Ze legt uit wat de achterliggende gedachte van de Pensioen kijker is. “We richten ons op twee lijnen die elkaar kruisen. Aan de ene kant weten mensen onvoldoende wat hun pensioensituatie is. Aan de andere kant komt er steeds meer keuzevrijheid in pensioenregelingen op ze af.”

Dat juist nu een campagne is gestart om het pensioenbewustzijn te vergroten, heeft volgens Ter Veld een duidelijke achtergrond. “Vroeger was het pensioen een standaardpakket dat uitging van de kostwinner. Nu is het steeds meer maatwerk geworden, waarbij mensen vaak niet weten welke maat ze het beste past. Ons pensioenstelsel is in vergelijking tot het buitenland heel goed geregeld. Mensen zijn daardoor niet meer gewend om zich er nog actief mee bezig te houden. De meeste mensen gaan ervan uit dat hun pensioen 70 procent van het laatstverdiende salaris zal zijn. Dit blijkt maar zelden het geval te zijn.”

De keuzevrijheid op pensioengebied betekent meer mogelijkheden, maar ook meer risico’s. “Het is echt nodig dat je bij ingrijpende beslissingen in je leven ook nadenkt over de betekenis ervan voor het pensioen. Hoe jonger je dat al doet, hoe meer je de zaken nog in de eigen hand hebt. Tegen de tijd dat je vijftig bent en je realiseert dat je te weinig pensioen hebt opgebouwd, dan ben je te laat.”

Pensioen kijker.nl

Op Pensioen kijker.nl vinden mensen informatie over wat een pensioen inhoudt en kunnen ze berekenen wat de hoogte van hun pensioen is. Daarnaast laat de site uitgebreid zien wat de veranderingen in de leefsituatie voor iemands pensioen kan betekenen.

“Het voordeel van Pensioen kijker.nl is dat het één plek is waar alle relevante pensioeninformatie wordt gegeven”, licht Ter Veld toe. “Dat gebeurt op een zo eenvoudig mogelijke wijze. Belangrijk is dat de site inzicht geeft in de gevolgen van iemands keuzen voor diens pensioensituatie. Een ander pluspunt is dat er directe links staan naar andere sites met pensioeninformatie. Voorbeelden hiervan

zijn links naar het pensioendossier op de site van het ministerie van Sociale Zaken en naar Duidelijkpensioen.nl. De laatste site geeft informatie over vergeten pensioenen.”

Ouderen

Pensioenkijker.nl richt zich op iedereen die informatie over pensioenen zoekt. “We hebben gemerkt dat ouderen het meest geïnteresseerd zijn. Die zoeken veel op omdat ze problemen hebben of willen weten hoe hun pensioen werkt. Opvallend is trouwens dat van de groep van 55 tot 65 jaar 60 procent niet nadenkt over hun pensioen. Die kunnen weinig meer aan hun pensioensituatie doen, maar ze moeten wel tijdig weten wat hun inkomen wordt als ze met pensioen gaan.” Schalks: “Al is het maar om te weten of ze de kat of de krant de deur uitdoen.”

Wat de jongeren betreft: “Ik heb het idee dat sparen voor bijvoorbeeld pensioenen niet zo in is bij de jongere generatie. Dat ze gewend zijn aan het idee dat alles voor ze geregeld is. Dat alles vanzelf wel goed komt.” Pensioenkijker heeft daarom een campagne gestart die speciaal gericht is op schoolverlaters. “We vragen ze alvast eens te kijken naar hun pensioen als ze gaan werken. Met zo'n actie maak je ze ervan bewust dat dat pensioen niet vanzelfsprekend is.”

Pensioenadvies

Bezoekers kunnen op Pensioenkijker.nl uitzoeken wat ze het beste kunnen doen bij veranderingen in hun leefsituatie. De keuzes die mensen uiteindelijk maken, blijven volgens Ter Veld hun eigen verantwoordelijkheid. “We vertellen mensen niet wat ze moeten doen. Pensioenkijker.nl brengt alleen de gevolgen van bepaalde keuzes en situaties in beeld. Om maar een paar voorbeelden te noemen: een hoge of lage franchise, een waardeoverdracht of een overgang van een middelloonstelsel naar een beschikbare premieregeling. Iemand mag dan aan de hand van de eigen specifieke situatie zelf bepalen wat de beste keuze is.”

Pensioenen lijken op het eerste zicht vaak een lastig onderwerp te zijn waar een leek maar moeilijk inzicht in kan krijgen. Ter Veld vindt dat dat wel meevalt. “Het uitzoeken van je pensioenopties is niet moeilijker dan zelf bepalen waar je je stroom gaat kopen. Dat wil niet zeggen dat het simpel is. Maar wel dat je er thuis in raakt als je de moeite ervoor neemt. Het is de moeite waard, want pensioenpremies behoren tot de grootste uitgaven die iemand in zijn leven doet.”

Zelf uitzoeken

Ze is er voorstander van dat mensen eerst zelf uitzoeken wat ze willen op pensioengebied, voordat ze zich laten adviseren. “Het beste advies krijg je als je eerst zelf goed weet wat je wilt. Anders loop je het risico dat de markt je een pensioen adviseert dat uiteindelijk niet goed bij je past.”

De pensioenen ontkomen in het huidige slechte sociaal-economische klimaat niet aan versoberingen. Pensioenfondsen gaan over van eindloon- naar middelloonregelingen en de politiek draagt uit dat de mensen langer moeten blijven werken. Pensioenkijker wil mensen ook wijzen op de gevolgen van die versoberingen.

“We leggen uit welke veranderingen aan de orde zijn en wat ze betekenen. Het hoeft niet altijd om verslechteringen te gaan, maar er zijn wel effecten. Neem als voorbeeld de overgang van een middelloonregeling naar een beschikbare premieregeling. Een beschikbare premieregeling geeft veel minder zekerheid over wat je later krijgt. Dat moet mensen wel weten.”

Perspectief

Ter Veld ziet veel mogelijkheden voor de Pensioenkijker. “Er gebeurt ontzettend veel op pensioengebied. Daarom zal er veel vraag zijn en blijven naar de informatie die Pensioenkijker.nl geeft. Heel mooi is dat er zoveel verschillende organisaties bij de Pensioenkijker zijn betrokken. Zij voelen zich samen verplicht neutrale en betrouwbare informatie aan de burgers te geven. Dat geeft de Pensioenkijker veel perspectief.”